

Świat za tym murem

tekst: Magda Janiszewska

zdjęcia: Piotr Gawron

Tor roboczy od strony Bokserskiej żyje tylko od świtu do południa, lecz za to jak intensywnie!

Niewielu warszawiaków wie dzisiaj, co naprawdę kryje się za murem w pobliżu Ursynowa. Wspaniały obiekt wzorowany na paryskim torze Longchamp, przedwojenna wizytówka stolicy, dobro narodowe. Czy kiedyś odzyska dawną świetność?

Wyścigi konne rozgrywane były już podczas starożytnych igrzysk olimpijskich. Tradycję tę przejęła Anglia, gdzie pierwsze wzmianki pochodzą z 210 roku. Wiek XVIII to rozwój towarzystw wyścigowych, pierwszych statystyk i profesjonalna organizacja. Pierwszy wyścig na wzór angielskich odbył się w Warszawie już w 1777 roku. W roku 1841 powstało Towarzystwo Wyścigów Konnych i Wystawy Zwierząt Gospodarskich w Królestwie Polskim, a na tor wyścigowy wydzielono część Wojennego Pola Mokotowskiego. W roku 1880 zagościł na polskim torze totalizator z zakładami wzajemnymi i zawodowymi bukmacherami.

Oaza w środku miasta

Tor Wyścigów Konnych na Służewcu otwarto w czerwcu 1939 roku. Jest to blisko 140-hektarowa oaza zlokalizowana niecałe 10 km od centrum stolicy Polski.

Od 1950 obiekt istniał pod nazwą Państwowe Tory Wyścigów Konnych, a kontrolę nad nim sprawowało Ministerstwo Rolnictwa (podobnie jak nad hodowlą koni ras czystych). W roku 1994 majątek przejęła Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, która podpisała umowę na dzierżawę terenu z państwową spółką Służewiec Tory Wyścigów Konnych (STWK). W styczniu 2000 roku Totalizator Sportowy (TS) kupił 100% udziałów od STWK. W tym samym roku Sejm uchwalił ustawę zakazującą TS zajmowania

się końskim hazardem. Pod koniec tego roku STWK straciło płynność finansową. Na początku 2001 roku powstaje Polski Klub Wyścigów Konnych (PKWK) - państwowa osoba prawna będąca pod kontrolą Ministerstwa Rolnictwa. W roku 2002 TS oddał swoje udziały w formie darowizny Skarbowi Państwa.

Trybuny Służewca w momencie jego budowy były niezwykle oryginalnym rozwiązaniem architektonicznym.

Do roku 2005 organizatorem gonitw na stołecznym hipodromie była spółka Służewiec (po ogłoszeniu upadłości w 2004 - pod nadzorem sądowym), a w latach 2006-2007 Stado Ogierów Łąck, również będące własnością Skarbu Państwa.

Obecna sytuacja Służewca jest bardzo trudna. W roku 2008 Totalizator Sportowy zdecydował się na wieloletnią dzierżawę tego obiektu. Służewiec ma stać się w ciągu najbliższych lat wizytówką Warszawy.

Tor służewiecki zaprojektowano z ogromnym rozmachem. Każde z rozwiązań architektonicznych było przemyślane i dzięki temu bardzo funkcjonalne. Przykładem może być na przykład dach II trybun pozbawiony filarów, zapewniający widoczność z każdego miejsca trybuny. Zaplanowano zaplecze biurowe oraz pomieszczenia dla jeźdźców i personelu.

Stajnie mogą pomieścić ponad 800 koni, a każda z nich zaopatrzona została w poddasze do przechowywania paszy objętościowej. Na terenie znajduje się magazyn paszowy, który może pomieścić około 550 ton ziarna, do którego dochodziła ze stacji Okęcie bocznicą kolejowa.

Zaplanowano 2 studnie artezyjskie ze stacjami pomp. Zarówno tor zielony, jak i tor treningowy zostały zaopatrzone w unikalny system rowów odwadniających. Stołeczny hipodrom wpisany jest jako dobro kultury do krajowej ewidencji zabytków jako Tor Wyścigów Konnych wraz z architekturą i zielenią. Służewiecki tor wyścigowy, wg rozporządzenia ministra rolnictwa i rozwoju wsi z 7 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla toru wyścigowego, jest torem najwyższej, pierwszej kategorii.

Fot. ze zbiorów Biblioteki prof. W. Pruskiego, SGGW.

Wielkie plany

Niewątpliwie Totalizator Sportowy czeka wiele inwestycji, zanim tor Służewiecki stanie się perłą stolicy. Nieuniknione są rzetelne remonty stajni, trybun oraz pomieszczeń biurowych. Bardzo istotny jest również remont toru roboczego. TS zapowiada także rozbudowanie zaplecza gastronomicznego. Z ciekawostek dodam, że mówi się również o oddaniu do użytku restauracji z salą dancingową, która znajduje się w podziemiach trybuny środkowej, a zaprojektowano ją w typie starej Adrii.

Z nowych inwestycji za najważniejsze należy uznać budowę całorocznego toru piaskowo-glikolowego, odbudowę toru steplowego oraz zamontowanie oświetlenia na głównej bieżni. Wewnątrz toru ma powstać nawierzchnia umożliwiająca przeprowadzanie zawodów ujeżdżeniowych oraz zawodów w skokach przez przeszkody.

Coraz częściej mówi się również o budowie krytej ujeżdżalni na terenie kompleksu.

Oczywistą kwestią jest popularyzacja końskiego totalizatora, czego elementem, ma być znaczne zwiększenie liczby kolektur przyjmujących zakłady.

Wszystkie te inwestycje mają na celu przyciągnięcie na Służewiec większej liczby sympatyków sportu królów i nie tylko. Podstawową funkcją Służewca jest oczywiście przeprowadzanie wyścigowych prób dzielności koni pełnej krwi angielskiej oraz czystej krwi arabskiej. Konie półkrwi odbywają tego rodzaju próbę na Partynicach we Wrocławiu. Jednak nowy dzierżawca myśli także o przyciągnięciu publiczności, która nie jest fanem wyścigów konnych. Nawet jeśli do tego sportu nie uda się ich przekonać, Służewiec ma stać się miejscem, w którym miło będzie można spędzić czas.

Niezależnie od inwestycji i zmian na służewieckim torze nieodzowną częścią pomyślnego rozwoju tego terenu jest reklama. W latach 70. tor wyścigowy odwiedzało 30-40 tysięcy widzów, liczba ta obecnie spadła do około tysiąca. Wiele osób mieszkających w najbliższym sąsiedztwie toru nie ma pojęcia, co

znajduje się za murem.

Służewiec wart jest tego żeby go ratować.

Nie ulega wątpliwości, że Służewiec wart jest tego, aby go ratować. Jest to przede wszystkim zadanie Totalizatora Sportowego. Uważam jednak, że całe końskie środowisko powinno się zaangażować w ten proces - każdy na miarę swoich możliwości

Powróćmy jeszcze na chwilę do przeszłości Służewca. Gonitwy zawsze były podstawową funkcją hipodromu, ale towarzyszył im szereg innych imprez, nie zawsze związanych jedynie z końmi. W latach 1985-2000 (z wyjątkiem roku 1997 i 1999) na terenie Służewca odbywała się Krajowa Wystawa Zwierząt Hodowlanych.

W latach 2001-2004 miały miejsce targi Hippika Varsovia, którym towarzyszyła niezliczona liczba pokazów, zawodów oraz seminariów.

Trudno wymienić wszelkiego rodzaju imprezy dodatkowe, takie jak koncerty, pikniki, targi czy nawet międzynarodowe wystawy psów rasowych.

Jest to dowód na to, że hipodrom można wykorzystać na rozmaite sposoby. Przy odpowiednim przygotowaniu imprezy i zachowaniu środków bezpieczeństwa teren może być rozmaicie wykorzystany, nie zakłócając normalnego trybu życia na torze. Korzyści płynące z tego typu przedsięwzięć są nie do przecenienia.

Interes dla wszystkich

Pojawia się teraz pytanie, w jaki sposób środowisko hipologiczne może nawiązać współpracę ze Służewcem.

Biorąc pod uwagę planowane przez Totalizator Sportowy inwestycje w przygotowanie parkuru oraz hali, duże pole do popisu będzie miał Polski Związek Jeździecki (PZJ) poprzez organizację rozmaitych zawodów. Oczywiście nic nie stoi na przeszkodzie współpracy Polskiego Związku Hodowców Koni (PZHK) z PZJ.

Producenci pasz, producenci sprzętu jeździeckiego, wydawnictwa związane z końmi czy szeroko rozumiane rękodzieło również skorzystają na ożywieniu Służewca.

Ale zastanówmy się jeszcze nad związkami zrzeszającymi hodowców koni. Co taka organizacja może wnieść do popularyzacji toru służewieckiego, co oczywiście byłoby opłacalne dla obu stron...

Warszawski tor może być miejscem niezwykłych imprez plenerowych.

Przypomnijmy sobie „Kalendarz imprez” Polskiego Związku Hodowców Koni... wystawy, czempionaty, pokazy, imprezy krajowe, okręgowe, regionalne.

Po co w ogóle organizować wystawy i czempionaty? Profesor Witold Pruski określił rolę wystaw jako pierwszoplanową w rozwijaniu myśli i świadomości hodowlanej". Jest to niepowtarzalna możliwość oceny i porównania pogłowia oraz oszacowania postępu hodowlanego. Wystawy i czempionaty można również połączyć z fachową poradą na tematy hodowli, ekonomii i wielu innych.

Dla hodowców wystawiających swoje zwierzęta to okazja do zaprezentowania z jak najlepszej strony swojej pracy, a i otrzymanie nagrody jest wystarczającym powodem do wzięcia udziału w tego typu imprezie.

Większość tego typu widowisk odbywa się na świeżym powietrzu. Co przemawia na korzyść Służewca jako miejsca organizowania takich imprez? Niewątpliwie położenie geograficzne w centralnej Polsce sprawia, że każdy ma tu blisko. Teren stołecznego hipodromu stwarza niemal nieograniczone możliwości do organizowania imprez plenerowych. Chociaż patrząc na przestronność hal znajdujących się wewnątrz trybun, nawet w razie bardzo niesprzyjających warunków pogodowych impreza nie musiałaby się zakończyć katastrofą.

Rozrywka dla stolicy

Mając na uwadze planowane na torach inwestycje, być może mieszkańcy stolicy będą mogli podziwiać na służewieckim hipodromie zmagania uczestników Mistrzostw Polski Młodych Koni.

Organizacja takich imprez na Służewcu to możliwość zaprezentowania hipodromu szerszej liczbie miłośników koni. Dla mieszkańców stolicy i okolic to szansa na spędzenie miłego dnia w towarzystwie najlepszych koni różnych ras. Tym bardziej że wystawom i zawodom towarzyszą również zwykle inne atrakcje, takie jak szeroka oferta handlowo-reklamowa, a także ogrom małej gastronomii.

Zorganizowanie na Służewcu centrum konferencyjnego również może stać się ze wszech miar korzystne. Nic nie stałoby wówczas na przeszkodzie organizowania tu konferencji czy zebrań, nawet tych międzynarodowych. A możliwość zwiedzenia zmodernizowanego toru wyścigowego byłaby niewątpliwie dużą atrakcją.

Wynajmowanie pomieszczeń dla celów konferencyjnych nie musiałoby wcale ograniczać się do środowiska hipologicznego.

Na korzyść Służewca niewątpliwie przemawia jego położenie geograficzne: centralna część Polski w bliskim sąsiedztwie trasy północ - południe. W pobliżu kompleksu znajduje się pętla tramwajowa. Ponadto od roku 2008 ponownie uruchomiono linię autobusową, która kursuje od Dworca Południowego pod trybunę główną.

Obecnie współpraca (jeśli w ogóle można to tak nazwać) pomiędzy Służewcem a PZHK ogranicza się do wykorzystywania wyników wyścigowych ogierów pełnej i czystej krwi, dopuszczanych do rozrodu koni półkrwi.

Korzyści współpracy, o której mowa, będą obustronne. Polski Związek Hodowców Koni poza udziałem w ratowaniu dziedzictwa narodowego zyska możliwość wynajęcia terenu dla imprez hodowlanych o znakomitej lokalizacji.

Natomiast Tory mogłyby osiągać zyski z najmu obiektu. Ponadto organizowanie imprez hodowlanych stwarza okazję do promowania Służewca nie tylko w szeroko rozumianym środowisku hipologicznym, ale również wśród mieszkańców stolicy i okolic.

Nie zapominajmy, że są to propozycje, które mogą w przyszłości być rozpatrywane. Na razie jednak są to czysto teoretyczne rozważania. Musimy uzbroidź się w cierpliwość i życzyć powodzenia nowemu administratorowi w realizacji swoich zamierzeń.

Pamiętajmy również, że nie wolno popadać w skrajności. Podstawową funkcją Służewca powinny zostać wyścigowe próby dzielności. Wszystko pozostałe to imprezy towarzyszące, które nie mogą zakłócać rytmu życia na torze wyścigowym!